

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 604/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Ing. Jurajom Trokanom, advokátom, Vajanského 10, Trnava, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 18 C 134/2011-187 zo 14. apríla 2016 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 Co 413/2016-247 z 24. októbra 2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 18 C 134/2011-187 zo 14. apríla 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Co 413/2016-247 z 24. októbra 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“; spolu s napadnutým rozsudkom okresného súdu ďalej aj „napadnuté rozsudky“). Navrhuje napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie s tým, aby krajský súd „*odvolaním napadnuté rozhodnutie okresného súdu zmenil tak, že náhrada škody sa sťažovateľovi priznáva*“. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh (a príloh vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 459/2018) vyplýva, že v súvislosti s dedičským konaním po zosnulej [REDAKOVANÉ] Okresný súd Bratislava III rozsudkom č. k. 6 C 247/97-155 zo 6. mája 2008 rozhodol tak, že určil, že ku dňu smrti poručiteľky

boli [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], obaja bytom [REDACTED], osobami spôsobilými byť dedičmi po nebohej [REDACTED], zo zákonného dôvodu dedenia ako osoby, ktoré žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktoré sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť. Zároveň rozhodol, že navrhovateľovi ([REDACTED] st.) a vedľajšiemu účastníkovi na strane navrhovateľa (sťažovateľovi) nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

3. Okresný súd Bratislava III následne uznesením č. k. D 697/96-105 z 30. septembra 2008 potvrdil nadobudnutie dedičstva po [REDACTED] jedinému dedičovi, a to nesvojprávne [REDACTED], [REDACTED] (mladšiemu, pozn.), pretože v čase vydania tohto rozhodnutia už pôvodní dedičia, a to [REDACTED] starší a [REDACTED], boli nebohí. Z ústavnej sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovateľ s [REDACTED] starším, ktorý zomrel [REDACTED], uzavrel dohodu datovanú k 25. januáru 2005, ktorou tento na sťažovateľa previedol (za tam dohodnutých podmienok) bezodplatne všetky svoje vecné práva k nehnuteľnosti tvoriacej dedičstvo po zosnulej [REDACTED].

4. Správa katastra pre hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavu rozhodnutím č. V-1931/08 zo 7. novembra 2008 návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností (sťažovateľa) z predmetnej dohody zamietla z dôvodu, že prevodca ([REDACTED] starší) nebol v čase jej rozhodovania vlastníkom predmetu prevodu. Toto rozhodnutie potvrdil aj krajský súd rozsudkom č. k. 7 Sp 1/2009-37 z 19. júna 2009.

5. Dňa 23. augusta 2011 podal sťažovateľ okresnému súdu žalobu o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Okresný súd rozsudkom č. k. 18 C 134/2011-187 zo 14. apríla 2016 žalobu sťažovateľa zamietol a stranám nepriznal nárok na náhradu trov konania. O odvolaní sťažovateľa podanom proti napadnutému rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 8Co 413/2016-247 z 24. októbra 2017 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

6. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie sťažovateľ, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd tak, že dovolanie sťažovateľa uznesením č. k. 7 Cdo 247/2018 z 29. marca 2021 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“) odmietol; v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) podľa § 447 písm. c) CSP a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Zároveň žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti napadnutým rozsudkom podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) všeobecné súdy vrátane najvyššieho súdu sa nezaoberali vecnou stránkou sporu a sťažovateľovi na ujmu uvádzajú, že na jeho vec sa neaplikuje zákon č. 514/2003 Z. z.;

b) krajský súd a pred ním ani okresný súd sa vôbec nezaoberali namietaným nezákonným postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní o dedičstve po [REDAKOVANÉ] sp. zn. D 697/96 z hľadiska jeho zákonnosti, resp. nezákonnosti a jeho príčinnej súvislosti so škodou sťažovateľa, ale zaoberali sa ním len ako postupom zavŕšeným vydaním rozhodnutia a bez ďalšieho skúmania posúdili, že ide o postup, na ktorý sa zákon č. 514/2003 Z. z. nevzťahuje, čo je v rozpore s právom na spravodlivý proces a právom na účinný prostriedok nápravy;

c) vyjadrením «„Žalobca podal žalobu podľa zákona č. 514/2003 Z.z a neuplatňoval si škodu podľa Občianskeho zákonníka.“» najvyšší súd akoby pripúšťal neaplikovanie zákona č. 514/2003 Z. z. vo veciach zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnou mocou pri výkone verejnej moci, hoci podanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z. z. je hmotnoprávnou podmienkou na podanie žaloby o náhradu škody;

d) Okresný súd Bratislava III sa v konaní vedenom pod sp. zn. D 697/96, výsledkom ktorého bolo vydanie rozhodnutia z 30. septembra 2008, ktorým potvrdil nadobudnutie dedičstva po poručiteľke [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] mladším, dopustil nezákonného konania, ktoré malo príčinnú súvislosť so vznikom škody na strane sťažovateľa. Sťažovateľ tak v nadväznosti na platnú darovaciu zmluvu z 25. januára 2005 nenadobudol prevádzané spoluvlastnícke právo (3/4 k celku) k nehnuteľnosti tvoriacej dedičstvo po [REDAKOVANÉ];

e) ide o prípad nesprávneho úradného postupu spočívajúci v tom, že súd opomenul dedičov a dedičstvo im z titulu dedenia nepriznal a priznal ho osobe, ktorá nebola dedičom;

f) pokiaľ by aj nárok sťažovateľa vychádzal z nezákonnosti, ktorý nemožno podradiť pod prípad nezákonného rozhodnutia ani nesprávneho úradného postupu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., všeobecný súd sa nemôže zbaviť povinnosti skúmať zákonnosť nároku len z uvedeného dôvodu.

8. Sťažovateľ popisuje, že s darcom – [REDAKOVANÉ] starším uzatvoril darovaciu zmluvu, ktorou naň [REDAKOVANÉ] starší bezodplatne previedol všetky vecné práva k nehnuteľnosti tvoriacej dedičstvo po [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ uvádza, že nebol účastníkom dedičského konania vedeného pod sp. zn. D 697/96, a teda do neho nemohol zasiahnuť opravným prostriedkom, pričom rozhodnutie v ňom vydané mu nebolo ani doručované a jeho obsahom sa oboznámil až po zamietnutí návrhu na vklad vlastníckeho práva k dotknutej nehnuteľnosti. Poukazuje na ním vyvinutú procesnú aktivitu v tejto veci. Sťažovateľ sumarizuje, že na základe platnej darovacej zmluvy nenadobudol prevádzaný spoluvlastnícky podiel z dôvodu nezákonnosti štátu a je neakceptovateľné, aby nezákonnosť nebola preskúmateľná.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 3 ústavy (z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že má ísť o porušenie základného práva nesprávnym úradným postupom, pozn.), práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru napadnutými rozsudkami všeobecných súdov, t. j. okresného súdu a krajského súdu.

10. Ústavný súd sa v prvom rade zaoberal ustálením predmetu predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti. Urobil tak preto, že sťažovateľ za porušovateľa ním namietaných práv (bod 1 tohto uznesenia, pozn.) označil v záhlaví ústavnej sťažnosti krajský súd. Zároveň poukázal na skutočnosť, že vo veci podal aj dovolanie, o ktorom bolo rozhodnuté uznesením najvyššieho súdu č. k. 7 Cdo 247/2018 z 29. marca 2021 (ústavný súd uznesením vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 459/2018 odmietol predchádzajúcu ústavnú sťažnosť sťažovateľa podanú proti napadnutým rozsudkom ako neprípustnú pre predčasnosť, pozn.). V návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite ústavnej sťažnosti sa však sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia jeho práv podľa bodu 1 tohto uznesenia „len“ zo strany okresného súdu a krajského súdu, resp. rozsudkom okresného súdu č. k. 18 C 134/2011-187 zo 14. apríla 2016 a rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Co 413/2016-247 z 24. októbra 2017, pričom uznesenie najvyššieho súdu v petite neoznačil.

11. Ústavný súd dáva do pozornosti, že jeho viazanosť návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti najmä petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Takto vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu môže byť vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti [tak ako to *expressis verbis* vyplýva z § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pozn.], z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu konkrétne a adresne vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa. Jedine za kumulatívneho splnenia týchto podmienok je tak potom možné prekročiť petit ústavnej sťažnosti pri rešpektovaní ontologickej podstaty tohto ústavného inštitútu, potierajúc pritom prehnanú ústavnoprávnu solemnitú, ktorej dôsledky by mohli ohroziť materiálnu ochranu sťažovateľových základných práv a slobôd (č. k. I. ÚS 514/2020 z 18. novembra 2020, č. 84/2020 ZNaU). To však v danom prípade nenastalo. Podľa názoru ústavného súdu je súvzťažná ústavnoprávna argumentácia vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu minimálna, t. j. obmedzuje sa na viac-menej na vyjadrenie nesúhlasu s rozhodnutím okresného súdu a krajského súdu a len v nadväznosti na ne a na popísaný skutkový stav konštatuje skutočnosť, že ani najvyšší súd sa nevyjadroval k vecnej stránke sporu. Podľa názoru ústavného súdu zo spôsobu, akým sťažovateľ skoncipoval ústavnú sťažnosť, vyplýva, že poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu chcel len preukázať a preukázal podanie dovolania v predmetnej veci, ako aj existenciu rozhodnutia o ňom, avšak uznesenie najvyššieho súdu, resp. porušenie jeho práv týmto rozhodnutím nemal v úmysle namietat a ani nenamietal (vyplýva to z jeho nedostatočnej súvzťažnej ústavnoprávnej argumentácie, pozn.).

12. V dôsledku popísaných skutočností a s poukazom na uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 514/2020 z 18. novembra 2020, č. 84/2020 ZNaU, ústavný súd vymedzil predmet predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti tak, ako je uvedené v záhlaví tohto uznesenia, a jednotlivé námietky sťažovateľa predbežne prerokoval spôsobom, ako je uvedené v bode III.1. a III.2. tohto uznesenia.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozsudkom okresného súdu:

13. V súvislosti s namietaným porušením označených práv (bod 1 tohto uznesenia, pozn.) sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom prieskumu zo strany krajského súdu na základe odvolania podaného sťažovateľom, o ktorom bolo rozhodnuté napadnutým rozsudkom krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia základných práv napadnutým rozsudkom okresného súdu.

15. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

16. V § 420 CSP sú taxatívne vypočítané procesné vady konania takého stupňa závažnosti, pre ktoré je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu v merite veci alebo rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Podľa § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

17. Z uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil podľa § 420 písm. f) a podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa preskúmal a rozhodol tak, že ho odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné [§ 420 písm. f) CSP, pozn.] a podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP, pozn.].

18. Z podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľ využil tento právny prostriedok (dovolanie), ktorý mu zákon poskytuje na ochranu práv, ktorých porušenie namietal v konaní pred ústavným súdom. Zo znenia samotného dovolania, ako aj uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ v podanom dovolaní argumentoval tým, že všeobecné súdy sa nezaoberali namietaným nezákonným postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní o dedičstve (sp. zn. D 697/96) z hľadiska jeho zákonnosti, resp. nezákonnosti a jeho príčinnej súvislosti so škodou uvedenou v žalobe. Zároveň namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

19. Dovolanie bolo v tomto prípade, zohľadniac argumenty sťažovateľa, predesené v ústavnej sťažnosti (ako aj obsah dovolania, pozn.), účinným právnym prostriedkom, ktorý zákon poskytuje účastníkovi na ochranu jeho práv a právom chránených záujmov. V tomto ohľade ústavný súd považuje za primerané požadovať, aby sťažovateľ v ústavnej sťažnosti napadol aj uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania, ak si chcel zachovať možnosť preskúmania správneho vysporiadania sa s námietkou zmätočnosti a námietkou o nesprávnom právnom posúdení vzťahujúcimi sa na napadnutý rozsudok krajského súdu. Opakované preskúmanie napadnutého rozhodnutia na základe v podstate totožného argumentu, aký sťažovateľ uviedol v dovolaní, nie je možné, a to aj s poukazom na požiadavku právnej istoty, ktorá v tomto prípade prevažuje nad právom na prístup k súdu (m. m. I. ÚS 544/2022), čo zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa z dôvodu nedostatku právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

20. Ústavný súd z obsahu uznesenia najvyššieho súdu zistil, že najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, ktorého prípustnosť bola vyvodzovaná z § 420 písm. f) CSP, ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP s poukazom na zjednocujúce stanovisko najvyššieho súdu sp. zn. R 2/2016, ktoré bolo dovolacími senátmi najvyššieho súdu považované za aktuálne aj v čase vydania dotknutého rozhodnutia. Ústavný súd však vo svojej judikatúre už opakovane vyslovil, že sa s uvedeným právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, pričom v tomto smere považuje za potrebné doplniť, že aktuálnosť stanoviska po nadobudnutí účinnosti novej právnej úpravy dovolania je potrebné chápať v tom zmysle, že pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Znamená to, že stratilo význam vyčleňovanie z tejto kategórie „inej vady konania“ podľa predchádzajúcej právnej úpravy a taká vada, pokiaľ má znaky uvedené v predchádzajúcej vete, zakladá prípustnosť dovolania podľa dotknutého (v nej označeného) ustanovenia. Včlenením do textu zákona formulácie o práve na spravodlivý proces sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale, naopak, sprísnilo. V konečnom dôsledku zároveň platí, že vo sfére právneho poriadku Slovenskej republiky možno požadovať aj vyšší stupeň ochrany základných práv, než zodpovedá štandardom rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ako to vyplýva zo vzťahu dohovoru a zákona podľa čl. 154c ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 314/2020, I. ÚS 22/2021).

21. Vzhľadom na uvedené ústavný súd podrobil kvázimeritórnemu prieskumu napadnutý rozsudok krajského súdu, a to aj napriek skutočnosti, že sťažovateľ podanou ústavnou sťažnosťou nenapadol aj uznesenie najvyššieho súdu, hoci sa podanou ústavnou sťažnosťou zjavne mohol domáhať poskytnutia ochrany svojich práv aj vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu. Aj napriek uvedenému ústavný súd, zohľadňujúc materiálny prístup k ochrane základných práv sťažovateľa, s ohľadom na štvrtú vetu § 124 zákona o ústavnom súde, ako aj v záujme zachovania právnej istoty sťažovateľa pristúpil v okolnostiach predbežne prerokovanej veci ku kvázimeritórnemu prieskumu napadnutého rozsudku krajského súdu (m. m. I. ÚS 235/2020, I. ÚS 245/2021, I. ÚS 132/2021, I. ÚS 423/2022).

22. Ústavný súd zo sťažnostnej argumentácie v časti namietaného porušenia práva na spravodlivý proces vyabstrahoval námietku spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu [bod 7 písm. a) a b) a bod 8 tohto uznesenia], pričom v ostatnej časti ústavnej

sťažnosti sťažovateľ uvádza najmä skutkové tvrdenia, resp. právne posúdenie dotknutej veci zo svojej perspektívy [bod 7 písm. d) až f) a bod 8 tohto uznesenia].

23. Vo vzťahu k nedostatočnému odôvodneniu napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd zdôrazňuje svoju stabilnú judikatúru, že imanentnou súčasťou obsahu práva na spravodlivý proces obsiahnutého v čl. 46 ods. 1 ústavy (a čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka (strany) konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom (stranou) konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj druhostupňového), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 209/04, I. ÚS 34/2021).

24. Pri preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu a argumentácie v ňom uvedenej ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (m. m. IV. ÚS 160/2011). Vzhľadom na uvedené ústavný súd pristúpil v súvislostiach aj k oboznámeniu sa s rozhodnutím okresného súdu, s ktorým sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil.

25. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa podľa bodu 7 písm. a) a b) a čiastočne bod 8 tohto uznesenia (nedostatočné odôvodnenie vecnej stránky sporu, pozn.), ústavný súd považuje za potrebné poukázať na napadnutý rozsudok okresného súdu, ktorý sa zrozumiteľne a prehľadne vyjadril k vecnej stránke sporu. Zaoberal sa pritom posúdením uplatneného nároku zo všetkých do úvahy prichádzajúcich právnych dôvodov zakladajúcich zodpovednosť štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.. Vyjadril sa tak k možnej zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím (s. 11 napadnutého rozsudku okresného súdu, pozn.), ako aj k jej tvrdenému spôsobeniu nesprávnym úradným postupom (s. 11 a 12 napadnutého rozsudku okresného súdu, pozn.). V nadväznosti na posúdenie uvedených otázok, t. j. že nebol daný právny základ nároku sťažovateľa na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., okresný súd ďalej neskúmal otázku vzniku a výšky škody (s. 12 napadnutého rozsudku okresného súdu, pozn.).

26. Krajský súd obdobne zrozumiteľne vysvetlil, z akých konkrétnych dôvodov vychádzal pri svojom rozhodnutí. V prvom rade poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, v súvislosti s ktorým konštatoval vykonanie dokazovania v dostatočnom rozsahu pre posúdenie dôvodnosti žaloby; správne zhodnotenie jeho výsledkov; správne právne posúdenie veci, keď okresný súd na zistený skutkový stav aplikoval príslušné ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. s tým, že vo veci neboli splnené zákonom stanovené podmienky na priznanie náhrady škody sťažovateľovi spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom všeobecného súdu. Aj odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu vyhodnotil ako súladné s príslušnými zákonnými ustanoveniami. Krajský súd sa jednotlivo vyjadril aj k odvolacím námietkam sťažovateľa pri konštatovaní ich neopodstatnenosti, s vysvetlením správneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie (bod 7 a 8 napadnutého rozsudku krajského súdu). Je teda

zrejme, že nemôže obstať námiетка sťažovateľa o tom, že by sa krajský súd nezaoberal vecnou stránkou predmetnej veci, pričom jeho závery nie sú ani neodôvodnené, ako ani arbitrárne.

27. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ďalej prezentuje svoje skutkové a právne závery, ktoré však nepremieta do súvzťažnej ústavnoprávnej argumentácie s napadnutými rozsudkami [bod 7 písm. d) až f) a bod 8 tohto uznesenia]. Príčinu škody vidí v nesprávnom úradnom postupe súdu. Podľa jeho názoru konštatovanom v ústavnej sťažnosti *„ide o prípad nesprávneho úradného postupu spočívajúci v tom, že súd opomenul dedičov a dedičstvo im titulom dedenia nepriznal (a priznal ho nededičovi). Vydané nezákonné rozhodnutie OS Bratislava III č. D 697/96-105 zo dňa 30.09.2008, kde sťažovateľ nebol účastníkom konania, preukazuje túto nesprávnosť, nakoľko vo veci sa vydáva len jedno rozhodnutie a teda neexistuje žiadne iné rozhodnutie, ktorým by sa dedičom dedičstvo priznávalo. Je nepodstatné komu bolo dedičstvo priznané, podstatné je, že dedičstvo nebolo priznané podľa zákona dedičom.“*

28. Z predmetnej námietky, ako aj z prezentovania svojho právneho názoru, ktorý však nesmeroval voči namietaniu konkrétnych porušení všeobecných súdov, je zrejmé, že sťažovateľ skôr polemizuje so závermi namietaných rozhodnutí. Ústavný súd v tejto súvislosti a v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že v zásade nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neutržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07, III. ÚS 147/2016).

29. Argumentácia sťažovateľa teda vyčerpávajúcím spôsobom poukazuje na skutkový stav veci (čo je samo osebe v poriadku), avšak v kontexte celej ústavnej sťažnosti sú námietky smerujúce proti všeobecným súdom obmedzené na skutočnosti pomenované v bode 22 tohto uznesenia. Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil zjavnú neodôvodnenosť či arbitrárnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, tento nebol ústavnou sťažnosťou relevantným spôsobom spochybnený.

30. Krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok okresného súdu spĺňa požiadavky riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, ktoré bolo podľa jeho názoru správne právne posúdené. Krajský súd sa v spojení s rozhodnutím okresného súdu logicky vysporiadal so samotným meritom veci a z tohto dôvodu možno konštatovať jeho

ústavnoprávnu udržateľnosť (pozri bo 28 tohto uznesenia, pozn.). Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názormi všeobecných súdov nestotožňuje, resp. poukazuje na iný spôsob hodnotenia jeho argumentácie, nepostačuje na prijatie záveru o porušení ním označených práv.

31. V nadväznosti na odôvodnenie ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ svoje námietky smeruje jednak voči nedostatočnému odôvodneniu vecnej stránky, resp. popisu skutkového stavu tak, ako ho vidí on sám, nemohol ústavný súd dospieť k inému záveru, ako takému, že nenašiel takú možnosť porušenia označených práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, reálnosť ktorých by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, v nadväznosti na čo ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

32. Obdobne odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde aj vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľa na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru. Ústavný súd poukazuje na judikatúru ESLP, podľa ktorej uplatňovanie práva vplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájitelné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie ESLP vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (rozhodnutie ESLP vo veci Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131). Z citovanej judikatúry ESLP vyplýva zrejma súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje (obdobne napr. III. ÚS 177/2020). Ústavný súd však v súvislosti s týmto namietaným článkom dohovoru dopĺňa, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu mal sťažovateľ možnosť podať dovolanie, ktorú aj využil, dovolanie podal, avšak uznesenie najvyššieho súdu, ktorým tento rozhodol o podanom dovolaní, relevantne nenamietol (bod 11 tohto uznesenia, pozn.).

33. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 3. novembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu